

V L A A M S P A R L E M E N T

stuk **194** (2009-2010) – Nr. 5
ingediend op 22 maart 2010 (2009-2010)

Beleidsnota

Economie

2009-2014

Verslag

namens de Commissie voor Economie,
Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie,
Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heren Robrecht Bothuyne en Filip Watteeuw

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden:

de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Koen Van den Heuvel;
de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Chris Janssens;
de dames Patricia Ceysens, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Helga Stevens;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Kathleen Helsen, Griet Smaers, de heer Eric Van Rompuy;
de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Jan Penris;
mevrouw Fientje Moerman, de heer Herman Schueremans;
mevrouw Mia De Vits, de heer Peter Vanvelthoven;
de dames Vera Celis, Liesbeth Homans;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Stukken in het dossier:

- 194 (2009-2010) – Nr. 1: Beleidsnota
– Nr. 2 t.e.m. 4: Met redenen omklede moties

INHOUD

I. Inleiding door de minister	4
1. Omgevingsanalyse	5
2. Strategische doelstelling 1: bedrijven door de crisis helpen	6
3. Strategische doelstelling 2: meer en sterker ondernemerschap	6
4. Strategische doelstelling 3: een meer groene economie.....	7
5. Strategische doelstelling 4: meer groeiende ondernemingen.....	8
6. Strategische doelstelling 5: een meer innovatieve en kennisintensieve economie	8
7. Een efficiënte en effectieve overheid als ondernemerschapsbevorderend kader	8
8. Ondernemend Vlaanderen in Actie om het Pact 2020 te realiseren	9
II. Bespreking	9
Liist van afkotingen	19

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie besprak de beleidsnota Economie 2009-2014, ingediend door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid op haar vergaderingen van 12 november, 2 december en 3 december 2009. Tegelijkertijd werden de begrotingsontwerpen van de bevoegdheid Economie besproken (derde aanpassing van de begroting 2009 en begroting 2010). Dit verslag handelt enkel over de beleidsnota. Voor het verslag van de begrotingsbesprekingen verwijzen we naar het begrotingsverslag (zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2009-10, nr. 15/4-E)

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Vooraleer de beleidsnota toe te lichten geeft de heer *Kris Peeters*, minister-president, een korte toelichting bij de BBB-structuur van het bevoegdheidsdomein. In het kader van de BBB-structuur werd er voor gekozen om een Departement Economie, Wetenschap en Innovatie op te richten. Twee economische sectoren vallen buiten dit beleidsdomein, te weten landbouw en visserij en toerisme. Landbouw en visserij zijn ondergebracht in een apart beleidsdomein. Het beleidsveld toerisme is ondergebracht in het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen. Belangrijke aspecten van het economisch beleid, zoals enkele belangrijke financiële operaties, worden ook opgevolgd binnen het beleidsdomein Financiën en Begroting.

Voor wat het economische luik betreft fungeert de SERV als strategische adviesraad voor het beleidsveld economie en innovatie. Voor het beleidsveld wetenschap en innovatie is er een aparte adviesraad, de VRWB, vanaf 1 januari 2010 opgevolgd door de VRWI.

Binnen het Departement EWI zijn er vier beleidsafdelingen, te weten een afdeling ‘ondernemen en innoveren’ die de beleidsthema’s gerelateerd aan de ontwikkeling van een aantrekkelijk en duurzaam ondernemingsklimaat en de stimulering van innovatie en ondernemerschap opvolgt, een afdeling ‘onderzoek’ (bevoegdheid minister Lieten), een afdeling ‘kennisbeheer’ die data verzamelt en analyseert en een afdeling ‘strategie en coördinatie’. Daarnaast is er een afdeling MOD, managementondersteunende diensten, die voor het gehele beleidsdomein werkt. EWI is een klein departement. Voor het geheel zijn 120 functies voorzien waarvan 53 voor de MOD.

Binnen het beleidsdomein is er voor wat het beleidsveld economie betreft één agentschap actief, te weten het intern verzelfstandigd Agentschap Ondernemen dat geleid wordt door administrateur-generaal Bernard De Potter. Dit agentschap telt ongeveer 280 medewerkers en is de resultante van een fusie van het vroegere VLAO en het Agentschap Economie.

Het agentschap bestaat uit de volgende diensten:

- een afdeling economisch ondersteuningsbeleid die onder meer de steundossiers beheert (ecologiepremie, kmo-portefeuille, strategische steun en de afwikkeling van vroegere steunregimes (expansie)). Deze afdeling werkt ook samen met F.I.T. bij het aantrekken van investeringen teneinde een competitief Vlaams dossier te kunnen aanbieden; vanuit deze afdeling wordt ook het Hermesfonds beheerd;
- een afdeling Europa die onder meer de Europese steunprogramma’s opvolgt en begeleidt;
- een dienst ruimtelijke economie die bezig is met streekontwikkeling, ontwikkeling van bedrijventerreinen, adviesverlening met betrekking tot geschikte terreinen;
- een afdeling inspectie die toeziet op de naleving van de regels bij subsidietoekenning;
- de provinciale diensten van het vroegere VLAO.

Het agentschap vervult ook enkele bijzondere opdrachten zoals de uitvoering van het Brownfielddecreet, de begeleiding van ‘Kidsinvest’, preventief bedrijfsbeleid (speciaal comité), het kmo-IT programma, Design Vlaanderen, rationeel energiegebruik in kmo’s en (samen met het departement) de omzetting van de Dienstenrichtlijn.

Het beleidsdomein telt ook twee privaatrechterlijke extern verzelfstandigde agentschappen, te weten de investeringsmaatschappijen LRM en PMV. Deze organisaties vallen onder de bevoegdheid van minister Lieten. Ten behoeve van het beleidsveld economie verzorgt PMV wel de opvolging van de diverse waarborgregelingen. Die waarborgen worden verstrekt door afzonderlijke vennootschappen, te weten nv Waarborgfonds en nv Gigarant. De opvolging van deze activiteit zowel wat betreft regelgeving als financieel gebeurt door de minister van Economie in samenspraak met het departement en PMV.

1. Omgevingsanalyse

De algemene economische toestand van Vlaanderen wordt bepaald door de internationale crisis die de Vlaamse economie in haar greep heeft. De centrale beleidsbepaalding voor de toekomst is of het Vlaams economisch weefsel over de nodige veerkracht beschikt om een positie te verdedigen in een turbulente en geglobaliseerde economie waarin kennis en innovatie centrale concurrentiefactoren zijn.

Men kan de positie van Vlaanderen samenvatten in vijf krachtige volzinnen:

- hoge welvaart, maar een bijzonder ingrijpende crisis voor de arbeidsmarkt;
- hoge arbeidsproductiviteit, maar investeringen en bijscholing onder druk;
- een open economie, maar gericht op traditionele markten en oorspronglanden;
- veel ondernemers, een beperkt aantal snelle groeiers en een dreigende vergrijzing;
- nog geen kennisgedreven topregio.

Omwille van de globalisering van de economie en de steeds toenemende turbulentie van de economische omgeving zal het economisch beleid voor 2009-2014 in de eerste plaats gericht worden op een duurzame transformatie van het Vlaamse economisch weefsel. In de beleidsvisie van de minister moet dit ervoor zorgen dat veel meer kleine en grote Vlaamse bedrijven openstaan voor vernieuwingen, permanent willen bijleren en zich flexibel kunnen aanpassen aan de steeds veranderende omstandigheden op lokale – maar vooral internationale markten.

Vlaanderen heeft dan ook nood aan ‘open ondernemers’: ondernemers die openstaan voor de mogelijkheden van duurzame economische groei, de groene economie, innovatie en internationalisering. Hiervoor wil de Vlaamse Regering sterke klemtonen leggen op nieuwe speerpuntgebieden, waaronder deze van de groene economie, de witte economie en de slimme logistiek, maar ook op de noodzaak aan internationaal doorgroeende kmo’s. Er zal een internationaal bewustzijn worden gekweekt bij onze ondernemers en in bepaalde niches zal de ambitie worden gestimuleerd om topspeler op wereldvlak te worden.

Dit beleid moet echter opgestart worden in uiterst moeilijke omstandigheden ten gevolge van de financieel-economische crisis. De gevolgen van de crisis dreigen het Vlaams economisch weefsel zwaar aan te tasten en ook gezonde bedrijven mee te sleuren. Hiervoor moet men alert blijven met gepaste maatregelen.

Om de duurzame transformatie van de Vlaamse economie te bewerkstelligen wordt gericht op een beperkt aantal strategische doelstellingen. Deze doelstellingen geven aan wat de essentiële bouwstenen zijn van de nieuwe, veel meer op innovatie gerichte economie

in Vlaanderen. Om deze strategische doelstellingen te realiseren zal worden gewerkt met de drie hefboomen van het economisch beleid. Er moet immers een beleid worden gevoerd dat aangepast is aan de levensfasen van een onderneming; er moet worden ingezet op de succesfactoren die meer en sterker ondernemerschap bevorderen en er moet voor worden gezorgd dat er in Vlaanderen een omgevingskader ontstaat dat ondernemen faciliteert.

Vlaanderen zal voor de verschillende strategische doelstellingen worden vergeleken met, en gemeten aan de besten van de wereldklas om te leren van de beleidsopties die zij nemen en die hun succes bewezen hebben. Zo kunnen de vooropgestelde strategische doelstellingen permanent worden geëvalueerd en bijgestuurd wanneer dat nodig blijkt. Om deze goede praktijken te detecteren zal het internationaal netwerk van economische vertegenwoordigers optimaal worden gebruikt.

De resultaten van dergelijke oefeningen zullen ook getoetst worden in het kader van Vlaanderen in Actie en overlegd met de sociale partners in de schoot van VESOC. Meer in het algemeen zal de SERV als strategische adviesraad regelmatig betrokken worden bij de vormgeving en evaluatie van het beleid. Het economische en ondernemerschapbeleid in de veranderde en turbulente mondiale omgeving zal op deze wijze een lerend en zichzelf voordurend innoverend beleid zijn.

2. Strategische doelstelling 1: bedrijven door de crisis helpen

De Vlaamse Regering wil de gezonde bedrijven door de crisis heen helpen omdat ze voor de duurzame jobs van de toekomst kunnen zorgen. Het economisch beleid moet dan ook op korte termijn bedrijven in staat stellen het hoofd te bieden aan de acute gevolgen van de crisis. Jobs behouden en bedrijven toelaten een normaal investeringstempo aan te houden in tijden van kredietchaarste, zijn de grote uitdagingen.

Hiervoor worden volgende concrete beleidsinitiatieven ontwikkeld:

- actieplan Kredietverstrekking als resultaat van de rondetafelconferentie met banken en bedrijven; met nieuwe instrumenten, sensibiliseren, informatieverstrekking, monitoring en overleg met alle actoren;
- lancering preventief bedrijfsbeleid waarmee jaarlijks 400 à 500 bedrijven worden geholpen om het faillissement af te wenden en een doorstart te maken; er wordt onderzocht of dergelijk aanbod ook kan worden gedaan aan bedrijven in moeilijkheden;
- begeleiding en ondersteuning van gefailleerde zelfstandigen; een ondernemende samenleving geeft ook plaats aan mislukken en wil van daaruit een tweede kans mogelijk maken.

3. Strategische doelstelling 2: meer en sterker ondernemerschap

De minister wil dat genoeg mensen de stap zetten naar een eigen zaak en dat er veel kwalitatief sterke starters zijn in Vlaanderen. Daarom zullen er maatregelen worden getroffen om een ondernemerscultuur te stimuleren en voor alle bedrijven een gunstig ondernemingsklimaat te scheppen. Er zal ook genoeg ruimte voorzien worden voor startende ondernemingen en ondernemingen die willen uitbreiden of herlokalisieren.

Hiervoor worden een aantal concrete beleidsinitiatieven ontwikkeld:

- er wordt gewerkt aan een actieplan Ondernemerschap als tool voor de beleidsontwikkeling voor meer en sterker ondernemerschap waarin er voor wordt gezorgd dat alle beleidsinitiatieven ter versterking van de ondernemerscultuur goed op elkaar zijn afgestemd en dat de effecten worden gemaximaliseerd;
- samen met onderwijs wordt het actieplan Ondernemend onderwijs voortgezet met nieuwe impulsen en meer open scholen met nauwere contacten met de economische

- wereld. Ook de huidige succesvolle initiatieven rond ondernemingsplanwedstrijden enerzijds en de Stichting Onderwijs & Ondernemen en Vlajo anderzijds, zullen worden gestroomlijnd voor meer efficiëntie en effectiviteit;
- de starters worden nog teveel aan hun lot overgelaten. Daarom wordt een geïntegreerde steunmaatregel voor starters onderzocht waarbij advies en begeleiding worden gekoppeld aan een subsidie en financieringsmaatregel. Dit om de slaagkans van starters te verhogen;
  - bedrijfscontinuïteitsmanagement is cruciaal het komende decennium. De minister wil een geïntegreerd beleid uitwerken voor opvolging en overname om tot betere generatiewisseling te komen. Met bewustmaking, informatie en begeleiding, maar ook een aanpassing van de successierechten;
  - inzake financiering wil de minister op korte termijn de informele kanalen stimuleren door een verruiming van de winwinlening. De minister wil deze mogelijkheid openstellen voor alle kmo's en bovendien wordt het bedrag per kredietnemer opgetrokken tot 100.000 euro;
  - ondernemen moet ook werkbaar zijn. Er wordt te gemakkelijk van uitgegaan dat een ondernemer een hondenleven moet hebben: lange dagen, geen tijd voor het gezin. In een duurzame ondernemende samenleving heeft de ondernemer kwaliteit van leven en werken. De minister vraagt aan de Stichting Innovatie & Arbeid van de SERV om op dit domein vernieuwende beleidsvoorstellen te doen;
  - er zal over worden gewaakt dat effectieve realisatie van bestemde bedrijventerreinen snel kan gebeuren. Het subsidie-instrumentarium zal eveneens herbekeken worden, waarbij de minister in de toekomst steun wil geven voor die ontwikkelingen die zonder de subsidie moeilijk op de markt kunnen komen (bijvoorbeeld een terrein dat vandaag reeds jaren als bedrijventerrein is bestemd en daardoor duur is qua aankoop prijs voor de (publieke) ontwikkelaar). De aanleg van greenfields hoeft niet noodzakelijk ondersteund te worden met subsidies;
  - de minister zal een nota 'Winkelen in Vlaanderen' voorleggen aan de Vlaamse Regering. Dat zal een visie en instrumenten omvatten om de kleinhandel in de gemeentelijke centra te versterken. Dat kan zowel assertief (stimuleren van ondernemerschap en innovatie van de winkels) als defensief (beperking van bijkomende shoppingcentra via de stedelijke ontvruchtingstoets) zijn.

4. Strategische doelstelling 3: een meer groene economie

Eco-efficiënte materialen, producten, diensten en energieproductie zorgen voor een daling van de milieudruk, maar kunnen ook bijdragen tot de creatie van tal van groene jobs en het versterken van de concurrentiepositie van onze bedrijven. Daarnaast kunnen kennisontwikkeling en innovatie op dit vlak onze economie nieuwe kansen bieden. Daarom zal volop worden ingezet op de instrumenten die van de Vlaamse economie een groene economie kunnen maken.

De minister zal de ecologiepremie in die zin wijzigen dat strategische projecten (grote projecten die bijvoorbeeld een integrale milieuplossing bieden) buiten de 'call' worden gehouden. Hij wil de call met de limitatieve technologielijst voorbehouden voor projecten tot een bepaald investeringsbedrag.

Er zal ook worden onderzocht op welke wijze de kmo-portefeuille zal worden aangevuld met een milieupijler, voor een doorgedreven expertenadvies.

5. Strategische doelstelling 4: meer groeiende ondernemingen

De Vlaamse Regering wil er voor zorgen dat succesvolle ondernemingen in Vlaanderen snel kunnen uitgroeien tot internationale bedrijven die bovendien blijven openstaan voor innovatie en vernieuwing.

De gazellensprong moet een gericht en maatschappelijk gedragen beleidsinstrument worden waarmee wordt gefocust op beloftevolle bedrijven die een ambitieuze internationale groeistrategie willen uitvoeren. Dit jaar nog zal een aantal pilootprojecten worden opgestart en in de loop van volgend jaar zal in dialoog met alle ‘stakeholders’ worden gekomen tot een definitieve concretisering van het beleid rond snel groeiende Vlaamse bedrijven.

6. Strategische doelstelling 5: een meer innovatieve en kennisintensieve economie

De minister wil nieuwe beloftevolle activiteiten binnen de Vlaamse economie de kans geven om zich beter te laten ontwikkelen en de competitiviteit van de klassieke sterke sectoren waarborgen door ook daar innovaties blijvend te stimuleren. Innovatie moet een zaak worden van zoveel mogelijk bedrijven. Daarom zal ook vol worden ingezet op het vermarkten van innovaties en kennisdiffusie en zal er op dit terrein worden samengewerkt met de minister bevoegd voor Innovatie en Wetenschapsbeleid.

Traditionele sectoren wil de minister met een vernieuwend sectorbeleid stimuleren om te komen tot een transformatie. Daarom is er bijvoorbeeld nood aan een staten-generaal van de industrie waar samen een visie zal ontwikkeld worden op de toekomst van productie-activiteiten. In dit kader past het aan de gang zijnde traject rond de toekomst van de ‘automotive’ in Vlaanderen.

Voor de nieuwe speerpuntdomeinen van ViA, in het bijzonder de groene economie, de witte economie en de slimme logistiek wenst de minister in een brede dialoog met alle betrokkenen een flankerend economisch beleid te ontwikkelen. Onderzoek en kennis binnen de speerpuntdomeinen moeten immers maximaal gevaloriseerd worden in toegevoegde waarde, werkgelegenheid en internationale afzet.

Er wordt volop ingezet op kennisdiffusie. Kennis moet leiden tot competitieve voordelen voor de bedrijven. Er zijn meer beleidsinstrument nodig die deze doorstroming of diffusie ondersteunen. Er worden nieuwe initiatieven genomen zoals platformwerking rond ICT, design, cleantech en intellectuele eigendom. De banden tussen kmo's en hogescholen zullen worden versterkt door middel van de uitbouw van een ‘kennis’-poot binnen de kmo-portefeuille.

7. Een efficiënte en effectieve overheid als ondernemerschapsbevorderend kader

Er moet ook aandacht zijn voor aspecten van de ruimere omgeving die het ondernemen in Vlaanderen kunnen ondersteunen. Zo zal de minister bijvoorbeeld consequent het ingeslagen pad van administratieve vereenvoudiging blijven volgen en in samenwerking met de minister van Bestuurszaken onderzoeken hoe de administratieve lasten voor ondernemingen in Vlaanderen nog verder kunnen dalen. Daartoe zal de minister onder andere ook een betere afstemming tussen en binnen de verschillende bevoegdheidsniveaus trachten te bewerkstelligen. Een efficiënte en effectieve overheid mag immers niet alleen een geschreven slogan blijven. Schaarse middelen moeten optimaal benut worden door de goede afstemming tussen alle actoren op het terrein door onder andere complexiteit en eventuele overlappingen in steunmaatregelen te vermijden en het geheel aan maatregelen voor de gebruiker overzichtelijk te houden.

Het Agentschap Ondernemen is in de eerste plaats de regisseur in het beleid voor ondernemerschap. De overheid zal enkel als actor optreden in complementariteit met anderen. De rol van het Agentschap Ondernemen als regisseur zal worden fijngesteld in een nieuwe

beheersovereenkomst. Er zal worden gekomen tot een optimale taakverdeling tussen het agentschap en de private actoren, ondernemerorganisaties en lokale besturen.

De minister wil de EU-middelen die Vlaanderen kan aanwenden in het kader van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling toespitsen op één of enkele strategisch belangrijke projecten voor Vlaanderen als kennisintensieve economie en ondernemende samenleving. Samen met cofinanciering vanuit Vlaanderen en een private inbreng kan zo een hefboom tot stand worden gebracht.

8. Ondernemend Vlaanderen in Actie om het Pact 2020 te realiseren

Dit economisch beleid en het realiseren van vermelde strategische doelstellingen vormt de concretisering van essentiële actiepunten van de ViA-doorbraak ‘open ondernemer’ en gebeurt met de langetermijndoelstellingen van het Pact 2020 (dat werd ondertekend door de regering, de sociale partners, het verenigingsleven en de overheidsadministratie) voor ogen. Enkel op deze manier zullen tijdens deze regeerperiode de noodzakelijke substantiële stappen kunnen worden zetten om deze doelstellingen te bereiken.

II. BESPREKING

Mevrouw *Martine Fournier* attendeert op de toeleveringsbedrijven, die soms worden vergeten in de crisisanalyse. Het betreft vooral kmo's en zelfstandigen, die bij gebrek aan bestellingen in de problemen komen. Onbetaalde rekeningen en faillissementen zijn het gevolg. In dat verband informeert zij naar de aangekondigde evaluatie van het Sociaal Interventiefonds. Wanneer is die gepland? Het lid vindt het belangrijk dat ondernemers de mogelijkheid krijgen een beroep te doen op het fonds, dat zich nu vooral richt tot wie aan de slag wil als werknemer. Ziet de minister voor de dienstverlening aan failliete ondernemers een mogelijke samenwerking met Tussenstap en Zenitor, of gaat hij nieuwe projecten opstarten? Advies aan ondernemers in moeilijkheden of na faillissement zou zo kosteloos mogelijk moeten zijn. Het lid pleit voor een lage drempel.

Verder is zij blij met de evaluatie van de maatregel in verband met hinder bij openbare werken, waarop de respons verrassend laag is. Daarnaast blijft de communicatie over de verschillende bronnen van financiering voor ondernemingen belangrijk. Toch daalt het aantal bezoekers van de subsidiedatabank, waarbij de vraag rijst naar hoe up-to-date de gegevens zijn. Zo opent de website nog altijd met een groeipremie die begin 2009 stopgezet is. Voor wanneer plant de minister de in de vorige legislatuur beloofde bijsturing? Wil hij nog andere communicatiekanalen aanspreken om het subsidiebeleid bekend te maken? Wordt er werk gemaakt van een Europese subsidiewegwijzer?

Bedrijfsstages zijn belangrijk voor de bevordering van het ondernemerschap maar zij mogen niet beperkt worden tot heel grote bedrijven. Ook bij kmo's of zelfstandigen kunnen ze immers leerzaam zijn. Het lid pleit ervoor om in te zetten op zelfstandigen als bakkers en loodgieters. Welke maatregelen plant de minister opdat meer leerlingen als zelfstandige aan de slag zouden gaan? Vervolgens vraagt het lid wanneer de beloofde oproep tot groen en vrouwelijk ondernemerschap er komt. Komen de doelgroepen uit de vorige legislatuur, zoals de allochtonen, opnieuw in aanmerking? Op welke manier wordt bepaald tot wie de actie zich richt? Als thema suggereert zij ambachten.

Mevrouw Fournier is blij met de aandacht voor de combinatie van werk en gezin. Zij hoopt dat de minister het ermee eens is dat het project ‘Vliegend ondernemerschap’ verder gestimuleerd en bekendgemaakt moet worden. Werd de opdracht tot verder onderzoek al gegeven aan de Stichting Innovatie & Arbeid? Voor wanneer zijn de resultaten?

Het lid vraagt of de vele woonprojecten in het kader van de brownfieldconvenants worden gecompenseerd door nieuwe industrieterreinen. Ze is blij met de samenwerking met de minister van Ruimtelijke Ordening in het kleinhandelbeleid. Ze wil zo snel mogelijk

een kader voor de winkelfunctie in centrumsteden, in het vooruitzicht van de Europese Dienstenrichtlijn, die het economische argument doet wegvallen. In de plaats daarvan is er wel de maatschappelijke impact en de mobiliteit. Wanneer zal het kenniscentrum voor ondernemersvriendelijke gemeenten tot stand komen en hoe wordt de verspreiding van informatie verder aangepakt? Zij informeert daarbij naar de mogelijkheid van langlopende projecten in de plaats van alleen kortlopende.

De heer *Filip Watteeuw* is teleurgesteld over het onderdeel groene economie. De aparte vermelding in de beleidsnota en de talrijke mondelinge verklaringen hadden verwachtingen gewekt die niet worden waargemaakt. Meer dan de heroriëntering van de ecologiepremie staat er in feite niet in. Er zal veel meer nodig zijn om de uitdagingen op dit vlak aan te kunnen. Het lid geeft de Kyotodoelstellingen voor bedrijven als voorbeeld. Hij erkent dat de bedrijven al inspanningen deden om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, maar er zijn bijkomende initiatieven nodig. Merkwaardig is ook de vermelding van het START-project rond de luchthaven van Zaventem in dit onderdeel. Als er nu iets is dat niet past in groene economie, is dat het wel.

De beleidsnota lijkt ondernemen vanzelf maatschappelijk verantwoord te vinden. Normaal verstaat men daar wel iets anders onder, merkt de heer Watteeuw op, al klopt het natuurlijk dat ondernemingen in de samenleving ingebed zijn en voor werk zorgen. De minister wijst formalisme en verplichte labels af maar waar wil hij dan wel naartoe?

Wat bedrijventerreinen betreft, heeft de nota gelijk met haar pleidooi voor een goed gebruik van de ruimte. Het buitenland bewijst dat meer mogelijk is: men slaagt er experimenteel in om op 1 ha oppervlakte ook effectief 1 ha netto bedrijfsruimte te creëren, terwijl de verhouding in Vlaanderen vaak lager is dan 40 procent.

Het lid sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Fournier over de moeilijkheden waarin de zelfstandigen verkeren. Zijn fractie ondersteunt het streven van het kleinhandelbeleid naar vrijwaring van de handelscentra tegenover de grote ketens.

De spreker pleit ten slotte voor heroriëntering van de werkgelegenheid in ecologische zin. Er zijn al heel wat ecologisch bewuste ondernemers en door de waarborgen in die zin te oriënteren, worden zij gesteund.

De heer *Johan Deckmyn* wijst op het bijzonder lage vertrouwen van de Vlaamse ondernemingen in het overheidsbeleid, zoals blijkt uit een recente Voka-enquête. Om het tij te keren, moet de economische crisis krachtdadig worden aangepakt. ViA is in de praktijk pure fictie geworden, oordeelt de spreker. De horizon werd door het Vlaams regeerakkoord inmiddels naar 2020 verlegd. Toekomstplannen als het Vlaams Energiebedrijf en Medisch Centrum Vlaanderen zijn ver en vaag, terwijl concrete antwoorden op de vragen van vele duizenden werknemers uitblijven.

Het voornemen om 800 miljoen euro voor de relance uit te trekken, heeft ondertussen geleid tot meervoudig gebruik. Minister Lieten wil het bedrag gebruiken voor haar innovatiebeleid, terwijl begrotingsminister Muylers in *De Tijd* stelt dat de details van het investeringsbedrag nog niet eens zijn doorgesproken binnen de regering. Deze aankondigingspolitiek zonder steun van de regering doet het lid terugdenken aan de opendebatcultuur van paars.

De concrete invulling van het paradepaardje Vlaams Energiebedrijf roept vele vragen op. De Vlaamse Regering investeert, in weerwil van haar strategische keuze voor de kenniseconomie, niet prioritair in onderzoek en ontwikkeling, terwijl innovatie nochtans nodig is om de productiviteit als motor van de economie op te volgen. Het Rekenhof merkt op dat het IWT het dit jaar met 23 miljoen euro minder moet doen. Blijkbaar gelooft de rege-

ring zelf niet meer in het behalen van de Lissabondoelstellingen. De onwaarschijnlijkheid daarvan wordt in de beleidsnota zelf vastgesteld.

Het lid is niet a priori tegen het principe van het open ondernemerschap, maar de nieuwe impulsen en maatregelen mogen niet tot gevolg hebben dat gezonde bedrijven het moeilijker krijgen door de op zich juiste oriëntatie op transformatie. De strategische doelstellingen zijn belangrijk maar worden soms in de praktijk tegengesproken, zoals bij het eerder genoemde streven naar een kenniseconomie.

Het lid meent dat het beleid tot ondersteuning van bedrijven in moeilijkheden niet transparant is vanwege het naast elkaar bestaan van Vlaamse en federale instrumenten. Wat die laatste betreft, verwijst hij naar de nieuwe wet op de continuïteit van de ondernemingen. Zijn fractie pleit ervoor in het kader van de staatshervorming te zorgen voor een volledige Vlaamse bevoegdheid.

Aandacht voor failliete ondernemers en voor armoede bij zelfstandigen, is belangrijk. In de periode 1995-2000 heeft ongeveer een derde van de Belgische zelfstandigen in hoofdberoep minstens een jaar in armoede geleefd. Het lid verwacht dat dit in deze crisistijd niet is verbeterd. De eerst acht maanden van 2009 gingen al 8684 bedrijven failliet, wat 13,35 percent meer is dan in 2008. Er gingen meer dan 22.000 banen door verloren, 21 percent meer dan een jaar eerder. Onmiddellijke stappen ten gunste van ondernemers in moeilijkheden zijn dus op hun plaats, oordeelt het lid, maar de beleidsnota verduidelijkt niet hoe. Dat wordt immers overgelaten aan het Agentschap Ondernemen.

De spreker juicht de inzet op meer en sterker ondernemerschap toe. Ondanks zijn kmo-traditie, taant het ondernemerschap in Vlaanderen. Verschillende factoren zorgen ervoor dat minder jonge Vlamingen die richting uitgaan. Het actieplan Ondernemerschap, dat door de fractie wordt gesteund, wil daaraan tegemoetkomen. De beleidsnota vergeet terecht niet de belangrijke bijdrage van het onderwijs in de vorming van ondernemerschap. Initiatieven als bedrijfsstages moet bewaard en gestimuleerd worden, oordeelt het lid. Hij pleit voor transparantie. De vele initiatieven en instrumenten maken het de ondernemer niet eenvoudig.

Een investeringsregering moet inderdaad kunnen lenen op de kapitaalmarkten. Verder is de herontwikkeling van verouderde bedrijventerreinen en brownfields van belang door de schaarse ruimte. De heer Deckmyn juicht meer aandacht voor een groene economie toe, maar de middelen mogen niet ten koste gaan van bestaande mogelijkheden. Bedrijven die geen extra initiatieven op dit vlak kunnen nemen, mogen niet gestraft worden. Verder is het aantrekken en begeleiden van buitenlandse investeerders een goede zaak. Maar is Vlaanderen met zijn hoge loonkosten en zijn versnipperde bevoegdheden nog aantrekkelijk genoeg? De uitbouw van een buitenlands netwerk als F.I.T., hoe goed ook, kan daar niet omheen.

De heer Deckmyn laat weten dat zijn fractie de concrete uitwerking van het streven naar een meer efficiënte en effectieve overheid afwacht. Tot slot noemt hij het onderdeel over samenwerking teleurstellend, in het bijzonder wat het federale niveau betreft. Dat afstemming zich opdringt, is een understatement. De waarheid is dat Vlaanderen veel te weinig essentiële instrumenten heeft om concrete antwoorden te bieden op de gevolgen van de crisis. Hij noemt fiscaliteit, lastenverlaging, loon en arbeidsmarkt. De federale crisismaatregelen begeven zich bovendien schaamteloos op het terrein van de gewestelijke bevoegdheden. De belofte van een sterke staatshervorming wordt in de beleidsnota niet ingelost. De spreker is voorstander van een maximale regionalisering van de economische bevoegdheden met het oog op een beleid op maat van de Vlaamse bedrijven en hun werknemers.

Mevrouw *Lydia Peeters* beseft dat de voorliggende tekst een beleidsnota voor vijf jaar is, maar dat neemt niet weg dat hij schittert in vaagheid en algemeenheid. Het is ook niet

evident om een coherent economisch beleid te ontwikkelen als men de bevoegdheden versnipperd over vier ministers, merkt het lid op. Zo is het inderdaad niet gemakkelijk om een kennisgedreven topregio te worden. Wat innovatieve en kennisintensieve economie – eigenlijk de bevoegdheid van minister Lieten – betreft, doet de beleidsnota niet meer dan de bestaande en een reeks kleinere, nieuwe initiatieven opsommen. Een visie ontbreekt echter.

De strategische doelstellingen willen van alles meer en niemand is daar uiteraard tegen. Maar daarnaast pleit mevrouw Peeters ervoor om ook met het kwalitatieve aspect rekening te houden. Vlaanderen moet immers getransformeerd worden van een regio die gespecialiseerd is in laag- en middentechnologische sectoren naar een economie die gebaseerd is op hoogtechnologische, duurzame en kennisgedreven activiteiten.

Haar fractie juicht de integrale benadering van de levenscyclus van de onderneming toe. Ondersteuningsmaatregelen voor starters, snelgroeiende ondernemingen en overnames zijn reeds voor een groot stuk door de vorige regering uitgewerkt, onder impuls van de toenmalige ministers van Economie, memoreert mevrouw Peeters, en dat geldt eigenlijk ook voor de andere hefboomen in de nota.

Het preventieve bedrijfsbeleid is positief. Het wordt prioritair gericht op bedrijven met tussen 20 en 100 werknemers. Komt er een gelijkwaardige constructie voor ondernemingen met minder mensen in dienst? Welke rol zullen de accountmanagers van het Agentschap Ondernemen spelen? Is er een EFRO-project dat de implementatie van het doorstartplan subsidieert? Trekt de Vlaamse overheid middelen uit voor de genoemde kleinere ondernemers?

Verder wordt in de beleidsnota het zoveelste actieplan Ondernemerschap aangekondigd. De commissie zal in 2014 kunnen vaststellen of er iets concreets is uitgekomen. Hoe men ondernemingscultuur en -klimaat gunstig wil beïnvloeden, staat er nu nog niet in. Het is tijd voor actie, onderstreept het lid. Dezelfde kritische bedenking maakt zij bij wat zij het zoveelste onderzoek noemt, dat deze keer gaat over het nut en de haalbaarheid van geïntegreerde steunmaatregelen voor startende ondernemingen. Wat in feite nodig is, is snel effectieve maatregelen uitvoeren.

Inzake ondernemerschap zet de beleidsnota de bestaande aanpak voort. De spreker ziet weinig nieuws. Het pleidooi voor de uitbreiding van de Winwinlening juicht zij echter toe. Het vastgelegde maximum van 50.000 euro per starter is te laag, oordeelt ze.

Ook de minister-president *Kris Peeters* blijkt dit te vinden. Op de concrete vraag van het lid, antwoordt hij dat het wordt verhoogd tot 100.000 euro.

Dat vindt mevrouw *Lydia Peeters* niet slecht.

De klassieke instrumenten voor groeiende ondernemingen zullen verder geëvalueerd worden. Wat betekent dat concreet, vraagt het lid. Ook het pakket aan maatregelen dat gazellensprong wordt genoemd, had concreter mogen zijn.

Mevrouw *Güler Turan* signaleert dat het Instituut voor het Familiebedrijf heeft berekend dat veel kmo's geen omzetstijging meer realiseren maar integendeel een daling. Het verwacht dat dit doorgaat in 2010 en 2011 bij één bedrijf op vijf. Er gaan er ook meer failliet dan ooit tevoren. Het lid wil weten of er daarom een vervolg komt op het plan 'Herstel het Vertrouwen'. Komt het aangekondigde bedrag van 800 miljoen euro daarvoor in de plaats? Het lijkt haar echter van belang om vooraf het eerste plan te evalueren. Wat liep goed en wordt daarom uitgebreid? Wat moet gewijzigd worden? Wat is de timing?

Kredietverlening lijkt vandaag vooral een probleem te zijn voor micro-ondernemingen en kleine zelfstandigen. Het lid vraagt naar de start, samenstelling en doelstelling van het investeringscomité dat bij KBC werd opgericht na de rondetafelconferentie. Zij hoopt dat het toezicht zal houden op de objectiviteit van de criteria bij de kredietverlening. Het zou volgens haar ook geen slecht idee zijn hetzelfde te doen bij andere banken. Voor wanneer zijn de eerste resultaten en verslagen? En wat gaat er met die informatie gebeuren?

Mevrouw Turan treedt de opmerkingen van de heer Watteeuw bij over de moeilijkheden die kleine zelfstandigen ondervinden. De overheidsmaatregelen moeten beter bij hen doordringen, vindt zij. De aandacht voor de kleine ondernemer moet de komende periode versterkt worden. De armoedebestrijding bij zelfstandigen is een dringende opdracht. Hoe gaat men die opsporen? Welke beleidsmaatregelen komen er voor hen?

Wat in de nota ontbreekt, is het tweedekansondernemerschap. Er zijn preventieve maatregelen maar faillissementen blijven een taboe, ook al zijn ze een realiteit. Nochtans is verschoonbaarheid bij faillissement een wettelijk begrip, ook het beleid zou er meer aandacht aan moeten spenderen. Er zijn begeleidingstrajecten nodig zodat de opgedane kennis nuttig kan zijn voor de toekomst. Is de minister-president van plan dit aan te pakken?

De samenwerking met het onderwijs met het oog op bewustmaking van de waarde van ondernemerschap, is heel belangrijk. Zij signaleert het probleem dat weinig jonge Vlaamse ingenieurs bereid zouden zijn in het buitenland kennis te gaan opdoen of verspreiden. Hoe kunnen zij gestimuleerd worden?

Wat de internationalisering en professionalisering van de kmo's betreft, wil mevrouw Turan weten hoeveel de minister-president uittrekt voor de gazellensprong. Klopt het dat het om ongeveer 2,5 miljoen euro gaat? Hoe wil hij de kmo's concreet transformeren? Men wil ook de knowhow in familiebedrijven niet laten verloren gaan als de ondernemers met pensioen gaan en ze laten overnemen door starters. Maar hoe wil men vraag en aanbod op elkaar afstemmen?

De heer *Matthias Diependaele* steunt de beleidsnota, die meer ambitie en visie vertoont dan die voor Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking. Toch mist het lid maatregelen voor administratieve vereenvoudiging. Het lid pleit voor een stevig snoeiwerk om de ergernis van de ondernemers weg te werken. Hij herinnert aan de afspraken die in de EU zijn gemaakt om de administratieve last op vier jaar met 25 percent te reduceren. Er is nog veel werk aan de winkel, meent hij.

De heer Diependaele waardeert de ontwikkeling van een visie op lange termijn, maar mist als tegengewicht doelstellingen voor de huidige regeerperiode. Wat wil de minister-president precies bereiken tegen 2014? Het voornemen om geïntegreerde steunmaatregelen voor startende ondernemingen te laten onderzoeken, lijkt de erkenning in te houden dat men door het bos de bomen niet meer ziet. Hij hoopt dat de minister-president bereid is daarin stevig door te gaan.

Vervolgens houdt het lid een pleidooi voor de idee van 'cosourcing' van bedrijfsterreinen en gebouwen. Dat kan interessant zijn voor niet-plaatsgebonden bedrijven, die in de plaats van hun gebouwen uit te breiden, doorschuiven naar een bestaand groter gebouw en daardoor plaats maken voor starters. Hij sluit zich aan bij de verwijzing van de heer Watteeuw naar de schaarse ruimte. In dat verband vindt hij ook het hergebruik van oude sites een goed idee.

Op de rondetafelconferentie over kredietverstrekking bleek het aanbod van de Vlaamse overheid inzake financiële middelen tot op zekere hoogte te volstaan. Maar er is wel degelijk een probleem met de kennis daarover. Het lid pleit ervoor om daarop te werken, maar

dan in het kader van de administratieve vereenvoudiging. Hij verkiest stroomlijning boven een stapel brochures.

De heer *Robrecht Bothuyne* waardeert dat de beleidsnota het volledige spectrum van het economische beleid probeert te vatten, ook al zitten de bevoegdheden verdeeld over verschillende ministers. Hij herinnert eraan dat dit niet nieuw is: ook in de vorige regeerperiode was dit het geval. De nota slaagt erin om het economisch beleid als geheel te vatten, dankzij de levensloop- en de sectorale benadering, meent het lid. De pijnpunten worden heel duidelijk blootgelegd, met name de faillissementen en de werkloosheid. Het bredere kader van ViA wordt concreter gemaakt in de hier geformuleerde strategische doelstellingen.

Het vorige crisisplan breidde de waarborgen uit. Wanneer wordt de recentste uitbreiding – de overbruggingsfinanciering – operationeel? Hoe wordt dat bekendgemaakt? Wordt Gigarant, waarbinnen nog maar één dossier afgewerkt is, geëvalueerd en bijgestuurd? Hoever staat het met de kredietverstrekking binnen het aparte comité van KBC?

Het is goed dat de consensus binnen VESOC eindelijk leidt tot de uitvoering van het preventief bedrijfsbeleid. Hoe ziet de aangekondigde zelftest eruit? Neemt die tool een elektronische of een andere vorm aan? Hoeveel bedrijven wil men met het preventief bedrijfsbeleid bereiken?

De heer *Bothuyne* is blij dat er opnieuw een actieplan Ondernemerschap wordt uitgewerkt. In overleg met welke organisaties en instanties wordt het geconcretiseerd? Wat is het tijdschema van de uitvoering? Hoe zal men bij de geïntegreerde steunmaatregelen voor startende ondernemingen de problemen met de vroegere DNA-cheques vermijden? Wat is precies hun verhouding?

Het is goed dat het budget voor maatregelen ten aanzien van de kmo's behouden blijft. Er zouden anderzijds bij constant budget wel de nieuwe pijlers milieu en kennis aan de portefeuille worden toegevoegd. Wanneer gebeurt dat? Wat is de budgettaire impact? Hoe wordt het decreet Bedrijfshuisvesting concreet gemaakt? Wat is de timing? Ook in verband met de grootschalige detailhandel is snelle maar weloverwogen actie wenselijk, gezien de inwerkingtreding van de Dienstenrichtlijn. Hoever staat het met de visienota Winkelen?

Het masterplan Groene Economie is een belangrijk initiatief. Wat is hier de timing? Met wie wordt het uitgewerkt? Welke instanties worden betrokken? Een economisch beleid voor de luchthavenregio is meer dan ooit nodig, gezien de ervaring met DHL. Wat bedoelt de minister-president met de door hem genoemde bestuurlijke verankering van START?

In verband met de vernieuwing van het sectorbeleid informeert het lid naar de agenda van de Staten-generaal van de Industrie. Wanneer wordt hij georganiseerd? Wat is de verhouding met de eerdere rondetafels in diverse sectoren? Permanente dialoog met de sectoren is belangrijk, onderstreept het lid.

Vlaamse steun aan de opbouw van kennis bij lokale besturen is zeer belangrijk. Hoeveel mensen gaan ingezet worden in het aangekondigde kenniscentrum? Komt er een aparte projectoproep voor lokale besturen?

De heer *Bart Van Malderen* stelt dat het debat over transitie door de recente economische gebeurtenissen in een stroomversnelling is terechtgekomen. Gezien het feit dat bedrijven gebruikmaken van de crisissituatie om strategische beslissingen – bijvoorbeeld over delocalisatie – uit te voeren, pleit het lid er bij de minister-president voor om bij alle initiatieven die hij neemt, maximaal te waken over de werkgelegenheidsgarantie, ook al beseft hij dat men niet elk ontslag kan vermijden. Dat betekent volgens het lid dat, als men bij de transitie naar een groenere en wittere economie rekening houdt met de werkgelegenheid,

altijd een industriële poot noodzakelijk zal blijven. Er moet vermeden worden dat een bedrijf op maandag een subsidie ontvangt en op dinsdag ontslagen aankondigt.

Het is goed dat het preventief bedrijfsbeleid eindelijk van start gaat. De consensus binnen VESOC heeft veel tijd gevegd, maar nu is een snelle uitvoering nodig. Wat is de timing?

Stellen dat ondernemen op zich maatschappelijk verantwoord is, is een verenging van dat begrip. Het lid meent dat het net iets meer moet zijn en dat bedrijven dat ook beseffen. Hoe ziet de minister-president dit praktisch?

Van de 42 geselecteerde brownfielddossiers hebben er ondertussen 21 tot een convenant geleid. In 2010 zou er een nieuwe oproep komen, maar het decreet loopt af. De administratie leeft daardoor in onzekerheid over de nieuwe oproep en binnen welk kader hij zou gebeuren. Wat zijn de concrete plannen van de minister?

De hervorming van de ecologiepremie in de richting van meer structurele innovaties, draagt de goedkeuring van de heer Van Malderen weg. De minister-president wil, met het oog op de betaalbaarheid, het oproepsysteem beperken tot lagere subsidiebedragen. Wat gaat men dan doen met de hogere subsidiebedragen? En wat is het verschil tussen hoog en laag?

Tot slot vraagt hij of START wordt bijgestuurd in functie van de beslissing van DHL en, zo ja, in welke richting.

In zijn antwoord benadrukt minister-president *Kris Peeters* dat de beleidsnota wel een verdere concretisering is van het regeerakkoord, maar dat het toch niet om een beleidsbrief gaat, waarin opgenomen is wat er precies dit werkjaar zal worden gedaan. De minister-president zal dan ook niet ingaan op vragen die naar een precieze timing vragen. Er wordt ook opgemerkt dat één en ander tamelijk vaag is. Ook dat hangt samen met het concept van een beleidsnota, waarin de strategische lijnen worden geschetst. De bespreking van deze beleidsnota geeft aan de parlementsleden wel de mogelijkheid om suggesties te doen. In de verdere uitwerking en concretisering van het beleid kan met die suggesties dan rekening worden gehouden.

De minister-president zegt ook dat zowel ViA, Pact 2020 en de uitvoering van het regeerakkoord zullen worden opgevolgd en gemonitord. Er wordt een monitoringsinstrument uitgewerkt. Ook hierover kan in het parlement worden gediscussieerd. Jaarlijks zal door die monitoring door het parlement kunnen worden nagegaan waar men staat in de uitvoering van ViA, Pact 2020 en het regeerakkoord.

Over de inspanningen die de Vlaamse Regering doet om de bedrijven door de crisis te helpen zegt de minister-president dat er een evaluatie zal worden ter beschikking gesteld van het relanceplan waarin een overzicht wordt gegeven van de waarborgen die werden gegeven aan de bedrijven (voornamelijk kmo's). Zowel het aantal bedrijven als de waarborgbedragen zullen daarin zijn opgenomen. De minister-president is van oordeel dat het relanceplan zijn vruchten heeft afgeworpen, hetgeen alleen al blijkt uit het aantal bedrijven dat op de waarborgregeling een beroep heeft gedaan.

Voor Gigarant is er nog maar één dossier waarover kan worden gecommuniceerd. Hier moet erop worden gewezen dat Gigarant van toepassing is op beursgenoteerde bedrijven, die zelf kunnen beslissen of al dan niet bekend wordt gemaakt dat ze een beroep op Gigarant hebben gedaan. Hierover moet met veel terughoudendheid worden gecommuniceerd, omdat het effecten kan hebben op de beursnotering van de betrokken bedrijven. Het enige dossier waarover dus gecommuniceerd is, is de waarborgregeling voor een lening van 198 miljoen euro voor Volvo. Gigarant heeft verkennende gesprekken gehad met een dertigtal ondernemingen. Formeel worden er op dit ogenblik negen dossiers behandeld, voor een

totaal waarborgbedrag van 387 miljoen euro. De minister hoopt vrij snel een vijftal dossiers te kunnen finaliseren.

Over het preventief bedrijfsbeleid zegt de minister-president dat de VESOC-consensus wordt uitgevoerd. Hij vermeldt het initiatief van de website www.kijknaaruwonderning.be. Ook kleine ondernemingen kunnen zonder probleem van dit instrument gebruik maken.

De minister-president erkent dat er een sterke stijging van het aantal faillissementen is, ook bij de kleine ondernemingen. De Vlaamse Regering zal nog verdere initiatieven ontwikkelen voor de ondersteuning van gefailleerden. Armoedebestrijding bij deze doelgroep moet een belangrijk aandachtspunt zijn.

Wat het sensibiliseren van de studerende jeugd voor het ondernemerschap aangaat, zegt de minister-president dat er binnen het Agentschap Ondernemen sterk wordt ingezet op de brugprojecten economie-onderwijs, de ondernemerschapswedstrijden en de subsidies voor Vlajo en de Stichting Onderwijs & Ondernemen. Er komt ook een actualisering van het actieplan Ondernemend Onderwijs.

De minister-president zegt verder dat het niet alleen een kwestie is van meer ondernemers en meer ondernemerschap, maar ook van sterker ondernemerschap. Zolang het probleem van een tekort aan ondernemers zich stelt, moet er actie ondernomen worden. In het voorjaar van 2010 komt er dan ook een nieuw actieplan Ondernemerschap. Dat zal ook aan de commissie Economie worden gepresenteerd.

Om de steunmaatregelen voor starters in kleine ondernemingen te stroomlijnen worden de mogelijkheden onderzocht voor een geïntegreerde steunmaatregel voor starters.

Voor de ondernemerschapsondersteuning worden ook een aantal nieuwe klemtonen gelegd, die aansluiten bij de omgevingsanalyse. De minister-president denkt aan de vergrijzing en aan de vervrouwelijking van het ondernemen. Een vierde van de ondernemers is ouder dan vijftig jaar, wat de leeftijd is waarin een ondernemer zich de vraag gaat stellen of hij verder doet, of zijn onderneming verkoopt. Een andere uitdaging is de gazelensprong. Een uitbreiding van de activiteiten van een kmo naar het buitenland vergt een volgehouden langdurige inspanning. Als dat mislukt, dan komt dat zwaar aan. Daarom is het zeer belangrijk dat bedrijven die die sprong wagen, goed worden begeleid.

Over maatschappelijk verantwoord ondernemen geeft de minister-president toe dat het enigszins 'wishful thinking' is dat alle ondernemen maatschappelijk verantwoord is. Hij zegt dat hier de lat niet zodanig hoog mag worden gelegd, dat het schijnbaar onbereikbaar wordt voor de modale onderneming. Bedrijfsleiders moeten ervan overtuigd worden dat maatschappelijk ondernemen op hun bedrijf van toepassing is en dat ze resoluut die richting moeten uitgaan.

De kmo-portefeuille is een belangrijk instrument, waarmee vraaggestuurd kan worden gewerkt. In 2010 wordt bij constant beleid 33 miljoen euro uitgetrokken. In 2009 ligt de benutting daarvan op 27 miljoen euro. Er is dus ruimte om nieuwe accenten te leggen. De Winwinlening is eveneens een heel interessant instrument dat nog verder kan groeien. De doelgroep moet worden uitgebreid. Niet alleen starters, maar ook ondernemingen die al een tijdje bezig zijn moeten er voor in aanmerking kunnen komen. Ook de sociale economie moet hierbij in beeld komen. Het maximumbedrag moet worden uitgebreid van 50.000 naar 100.000 euro.

De werkbaarheidsgraad voor zelfstandige ondernemers is erg belangrijk. Aan de stichting Innovatie & Arbeid van de SERV zal worden gevraagd om hierover concrete beleidsvoorstellen te formuleren.

Wat het efficiënte gebruik van de ruimte aangaat, zegt de minister dat dit zal aangepakt worden in het kaderdecreet Ruimtelijke Economie. Voor wat de brownfields betreft wordt onderzocht of begin 2010 een nieuwe oproep kan worden gedaan voor brownfieldprojecten met een economische herbestemming. Het feit dat het Brownfielddecreet een einddatum heeft, maakt deel uit van dit onderzoek.

Over het winkelbeleid en de visienota ter zake zegt de minister-president dat het de bedoeling is om een aantal tegenstellingen op een goede manier correct te benaderen. Zowel de kleinhandel als de grote distributie verdienen hun eigen plaats. Ze moeten in Vlaanderen op een evenwichtige wijze kunnen samenleven.

De minister-president kondigt verder aan dat er ook zal worden ingezet op een vergroening van het bestaande ondersteuningsinstrumentarium.

Het START-plan voor de luchthavenregio is voor de minister-president een belangrijke stap om problemen op een geïntegreerde manier op te lossen samen met de andere administraties, de provincie en de verschillende stakeholders. Een aantal projecten gaan met heel duidelijke doelstellingen in de regio worden gerealiseerd in het kader van de engagementen die zijn aangegaan.

Over subsidiemaatregelen zegt de minister-president dat er in 2010 een upgrade komt van de subsidiewegwijzer voor wat het Europees niveau en de federale maatregelen betreft.

Over de ronde tafels, de Staten-generaal voor de Industrie en Vlaanderen in Actie verklaart de minister-president dat het niet zijn bedoeling is om steeds maar nieuwe initiatieven te nemen, die de zaken alleen maar complexer zullen maken. De grote lijnen zitten in het Vlaams regeerakkoord en zijn terug te vinden in Vlaanderen in Actie. De Raad der Wijzen van ViA wordt kortelings gefinaliseerd. De ronde tafels op sectorniveau worden voortgezet. De Staten-generaal voor de Industrie zullen volledig in dit geheel inpassen.

De heer *Bart Van Malderen* begrijpt de stelling van de minister-president dat het hier om een beleidsnota voor de gehele legislatuur gaat en dat nog niet alles volledig geconcretiseerd is. Toch zijn er enkele zaken die niet naar de lange termijn kunnen worden geschoven. Het Brownfielddecreet loopt wel degelijk af, dus daar zullen er al snel een aantal beslissingen moeten worden getroffen.

De spreker kan zich terugvinden in de visie van de minister-president op de aanpak van het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Over START wenst hij nog te verduidelijken dat de doelstelling van dat plan oorspronkelijk was de gevolgen van het faillissement van SABENA voor de regio op te vangen. Ondertussen zijn al heel wat initiatieven opgestart. Er moet nu echter worden op toegekeken dat de huidige economische crisis de resultaten niet negatief zal beïnvloeden. Gaat er naar die gewijzigde context worden gekeken om de afgesloten akkoorden uit te voeren? Uit het antwoord van de minister blijkt dat dat inderdaad het geval is. De spreker is daar tevreden over.

De heer *Johan Deckmyn* vindt het een positief punt dat de effecten van de maatregelen zullen worden gemeten door de Vlaamse Regering. Door dergelijke monitoring zullen de volksvertegenwoordigers het debat met de regering kunnen aangaan. De aandacht voor armoedebestrijding bij zelfstandigen vindt de spreker eveneens een positief punt in het voorgestelde beleid. Dit probleem wordt meestal erg onderschat. De spreker pleit er ten slotte ook nog voor dat de bestaande middelen die ten goede komen aan gezonde bedrijven moeten behouden blijven, omdat ook die moeten kunnen overleven en verder groeien.

De voorzitter,

Patricia CEYSENS

De verslaggevers,

Robrecht BOTHUYNE

Filip WATTEEUW

Lijst van afkortingen

BBB	Beter Bestuurlijk Beleid
DNA-cheques	Durf Na Advies-cheques
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EWI	(Departement) Economie, Wetenschap en Innovatie
F.I.T.	Flanders Investment & Trade, het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
kmo	kleine of middelgrote onderneming
LRM	Limburgse Reconversiemaatschappij
MOD	(afdeling) Managementondersteunende Diensten
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
START	Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling in de Luchthavenregio
VESOC	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
ViA	Vlaanderen in Actie
Vlajo	Vlaamse Jonge Ondernemingen
VLAO	Vlaams Agentschap Ondernemen
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen – kamers van koophandel
VRWB	Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie